

En ö i havet – Bildspråket i skrivuppgiften Stölden

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Att härma en författare utvecklar skrivandet. Här får eleven tips hur en känsla kan gestaltas.

Läraren reflekterar

En del skrivuppgifter återvänder jag till och använder flera gånger. Detta är en sådan. Eleverna lyckas ofta väldigt väl och historierna blir olika trots den givna ramen. Avgränsningen och strukturen gör att eleverna ofta kan fokusera på innehållet och att uttrycka känslor i bildspråket.

Metod

STEG 1: Efter att vi har läst kapitel 8 ur *En ö i havet* av Annika Thor skriver eleverna sina tankar under rubriken **Steffi står kvar och tittar på porslinshunden**. De väljer någon eller några av punkterna nedan och skriver i cirka fem minuter.

- Om rubriken ovan – Beskriv vad som har händer! Vad tänker och känner Steffi precis före och under händelsen vid skåpet?
- Att hunden “bränner i fickan” är en bild (metafor) av hur hon känner. Förklara hur hon känner!
- Hur tror du att Steffi gör med hunden? Behåller den eller försöka lägga tillbaka den? Hur gör hon då i så fall?
- Vad tror du att Alma skulle säga om hon fick reda på stölden?

Eleverna delger varandra i par vad de har skrivit. Ibland lyfter jag några elevtankar i helklass.

STEG 2: Nu är det dags att leta efter och komma på egna bilder, liknelser och metaforer, för hur något kan kännas (i fickan) – saken känns, tynger, påminner och påkallar vår uppmärksamhet. Bilderna ska vara ett uttryck för att påvisa **skuld** och känna **skam**. Eleverna samlar ord i olika kategorier. Efter varje kategori följer några elevförslag:

- FORM/EGENSKAPER: Kantig, vass, stickig, tjock, som ett grus(korn), klumpig, sträv, taggig, blöt, fuktig, rinnande, slemmig, kladdig, kletig.
- VIKT: Bly, järnklump, tung som en ... , sten, tusen kg (ton)
- TEMPERATUR: Bränna, glöda, som eld, svider, brinnande, flammor, is, kallt
- LJUD: gråter, hånskrattar, suckar, skriker, eko, replik: “jag vill hem”, yla, skrapa, bulta(nde)

Skrivuppgift – Stölden

STEG 3: Instruktioner till eleverna – Skriv en miniberättelse där du befinner dig på en plats, tar något och går sedan din väg. Du känner saken och skuld (och kanske skam). I punktform:

1. Du befinner dig på en plats (affär, stranden, skolan, hos en kompis)
2. Du ser en sak som du vill ha (beskriv den) – tar den (beskriv ögonblicket)
3. Du kommer ut och känner saken i fickan (metaforen berättar om den skuld, skam och/eller rädsla du känner)

Eleverna skriver i 15-20 minuter. Sedan läser eleverna varandras texter i mindre grupper eller så publicerar vi texterna i en [Enkel produktion](#) avsedd enbart för klassen.

Eleve exempel åk 7

Min mobil lyser upp. Jag får anstränga mig för att läsa notisen bakom mitt spruckna glas. Det är mamma som har sms:at. "Jag är utanför nu, skynda dig!!!" Har hon skickat med tre utropstecken på rad. Snabbt berättar jag för William att jag måste skynda mig ut till mamma. Jag springer kvickt upp för trappan och nästan joggar igenom huset. Jag stoppas av att jag i min ögonvrå ser en vit box ligga på diskbänken. När jag närmar mig den färglösa, grå bänken ser jag en gul halv riven papperslapp. På lappen står det " Kära William, förlåt för att vi inte kan komma hem till din födelsedag. Det är din telefon nu och det ligger pengar till dig i den blåa porslins-skålen". Jag lyfter det vita locket i en diskret rörelse och tittar mig försiktigt omkring. Där i den vita boxen ligger den senaste Iphone-modellen. Avundsjukan slår till som en plötslig värk i kroppen. Den blänker och ser så fin ut i ljuset av kökslampan.

Plötsligt börjar det knarra i trappan. William är påväg upp för att säga hejdå till mig! Innan jag hinner tänka efter åker rygsäcken upp och ner slinker den vita boxen med telefonen i. Med raska steg tar jag mig till ytterdörren och kliver i skorna. Innan William hunnit komma för att säga adjö till mig skriker jag något som liknar ett hejdå och slänger igen dörren. Rygsäcken blir plötsligt väldigt tung och mina ben blir svagare. Mina händer blir nästan blöta och nu känns det som att rygsäcken bär på flera ton bly. När mamma ser mig genom det tonade bilfönstret öppnar hon bildörren från insidan och startar bilen. Sedan åker vi hemåt. Och i min rygsäck ligger fortfarande telefonen, Williams telefon.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll*

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

* årskurs 7-9